

GİRİŞ ÜCRETSİZDİR

HER GÜN İBADETE VE
ZİYARETE AÇIKTIR.
LÜTFEN CAMİ ZİYARET KURALLARI
VE SAATLERİNE UYUNUZ.

Yazan: Önder Üçüncü

Fotoğraflar: Kültürlerarası İletişim Merkezi

Edirne Müftülüğü Onayıyla
Tüm Hakkı Mahfuzdur.

© www.turing.org.tr

Cami Çevresi

Caminin 4 minaresi vardır. Bunlar ince ve uzun kuleler olup önceleri 12 müezzinin aynı anda farklı yönlere dönüp okuduğu ezan için kullanılmıştır. Minarelerdeki ilginç ve dahice bir özellik de caminin iki minaresininin 3 ayrı merdiveni olup buradan yukarıdaki şerefele çıkılanlar birbirlerini görmemektedirler.

Bugün tek bir müezzin aynı şekilde ezanı canlı olarak fakat mikrofon ve hoparlör yardımıyla okuyarak çevre halkına yüzyıllardır yapılan mübarek çağırışı yenilemektedir. Müezzin Allah'ın birliğini günde 5 kez güzel sesiyle okuduğu ezanla duyurarak insanları da O'na ibadet etmeye davet etmektedir.

Abdest Yerleri

Bütün zamanlarda temiz olmak zorunda olan Müslümanlar özellikle ibadet etmeden önce kendilerini abdest alarak temizlerler. Dolayısıyla Müslümanlar ibadete başlamadan önce çokça kullanılan uzuvlarını sistemli bir şekilde yıkarlar. Böylece hem kişisel temizlik hem de ibadet mekanının temiz kalması sağlanır. Kadınların abdest mahalli ise kapalı bir alanda yer almaktadır.

Ana Kapı (Avludan)

Devasa büyüklükteki kapı ziyaretçileri tüm ihtişamıyla karşılar. Kapı üzerinde yer alan iki hat yazısı adeta gelen kişilere bir duyuruyu aktarır ve İslam'daki en temel inancı bizlere bildirir.

"Apaçık gerçeğin sahibi Allah'tan başka ilah yoktur. Emin ve sözünün eri olan Muhammed Allah'ın Resulü'dür."

Cami İçin Özel Anlar

Camiler gün içerisinde 5 vakit namaz için kullanılır. İslam sosyal bir din olduğu için mensuplarına cemaatle namaz kılmayı önemle tavsiye eder. Bu vesileyle toplum fertleri birbirleriyle alakalarını kaybetmez. Farklı meşguliyetleri sebebiyle cemaate katılmayan kişiler evlerinde, iş yerlerinde veya herhangi bir temiz uygun mekanda namazlarını ifa edebilirler.

Her hafta Cuma namazının camide kılınması gerektiği için bu özel gün öğlen vakti cami çok kalabalıktır. Namaz sonrası da herkes işine geri dönüp rızkının peşinde koşmaya devam eder. Çünkü Cuma günü tümüyle tatil yapılan bir gün değildir.

Diğer önemli zamanlar da Ramazan ayı sonunda kutlanan Ramazan Bayramı ve Hac mevsimi sonundaki Kurban Bayramı'dır. Bu bayramların ilk günü sabahı da Müslümanlar camiye gelerek cemaatle bayram namazını eda edip birbirleriyle bayramlaşırlar.

Ramazan kameri yılda 9. ayın ismidir. 29 veya 30 gün süren bu ay Müslümanların oruç tuttıkları ve normalden biraz daha fazlaca ibadet ettikleri bir aydır. Kadını, erkeği, çocuğu, yaşlısı Ramazan ayında camileri doldurur ve Allah'a ibadet eder.

Kabe'ye yapılan Hac da Hz. İbrahim'in bir geleneği olarak Müslümanlara da şart kılınmıştır. Maddi ve fiziki açıdan durumu müsait olan Müslümanlardan Kabe'yi hac yapmaları ve nerede olurlarsa olsunlar kurban keserek bu ibadete katılmaları istenmiştir. Bu kurban etlerinin de fakir kişilere ikram edilmesi ve hatta uluslararası alanda dünyanın farklı ülkelerindeki ihtiyaç sahipleriyle paylaşılması günümüzde çok daha önem taşımaktadır.

Camide Kullanılan Malzemeler

Bazı resmi belgelere göre Enez'den Cami yapımında kullanılmak üzere kereste, Fere'den renkli taşlar, Marmara ve Kavala'dan da mermer talep edildiğine rastlanmaktadır. Bazı mermer sütunlar da Atina, Kapıdağı, Suriye ve Kıbrıs'tan getirilerek cami inşasında kullanılmıştır. Duvarlarda kullanılan "Küfeki" taşı ise İstanbul'dan getirilmiştir.

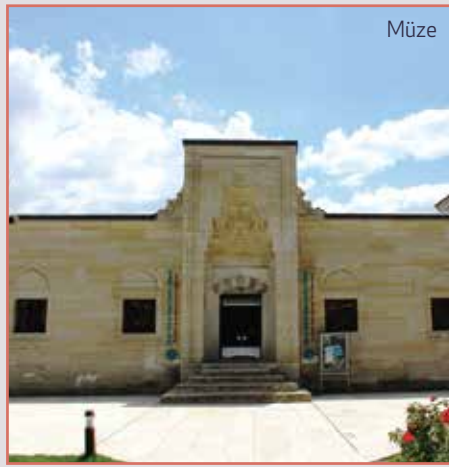
Cami Hakkında Bazı Rakamlar

- Cami içi 1620m²'dir.
- Her minare alemiyle beraber 85m yüksekliktedir.
- Toplam külliye alanı 22.000 m²'dir.
- Kubbe 20 ton ağırlığındadır ve kilit taşı da 5 tondur.
- Kubbe 8 sütun ve 40 pencereye sahiptir.
- Kubbe dışını kaplayan çelik 18 tondur.
- Minberde 25 adet basamak vardır.

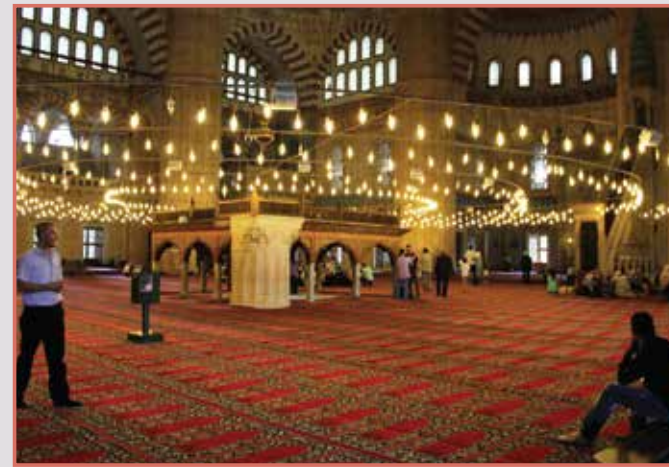
SELİMİYE CAMİİ

Müze

Cami Külliyesi

Cami İçi

Cami içinde standart olarak görebileceğimiz özgün bazı yapılar ve sanat eserleri vardır. Bunlar:

Hat

Hat: Caminin orjinal hatları, ünlü hattat Ahmed Karahisarî'nin talebesi ve halefi olan Molla Hasan Çelebi tarafından yazılmıştır.

Çiniler: Klasik devirde camilerin iç tasarımında sadelik prensibine bağlı kalınarak bu camide de çini örnekleri ve renkli tasarımlar pek kullanılmamıştır. Böylece odak noktası olarak insanların bu tasarımlara ve mühendislik harikasına değil manevi tefekküre yönelmeleri amaçlanmaktadır.

Çiniler

Ancak tüm bunlara rağmen 16. yy'ın en nadide bazı çini örnekleri caminin belirli yerlerinde kullanılmıştır. Bu çinilerin bazıları insanların okuyup mana üzerine tefekkür etmeleri için Kur'an ayetleri içermektedir.

Ahşap Süslemeler

Mihrab

Minber

Ahşap Süslemeler: Caminin bazı kısımlarında – en belirgin olarak Müezzin Mahfil'i'nde- ahşap üzerine elle yapılmış süslemeleri görebilirsiniz. İlginc bir şekilde bu muhteşem sanat eserleri 1982 yılına kadar gri bir boyayla kapatılmış, bu tarihten sonra yapılan restorasyon çalışmalarında boya tabakası temizlenerek süslemeler gün ışığına çıkarılmıştır.

Mihrab: Mermer duvarda içe doğru girintili bir yapı olan mihrab, imamin cemaate namaz kıldırırken durduğu yerdir. İmanın sesinin arkasındaki cemaatçe duyulmasına da yardımcı olan mukarnas süslemelidir. Dünyanın neresinde olursa olsun mihrablar kibleye yani Mekke'deki yeryüzünün ilk ibadethanesi Kabe'ye doğrudur.

Mihrabın üzerinde İslam'ın temel inancı olan Kelime-i Tevhid yazılıdır.

Minber: Selimiye Camii'nin minberi tek parça mermer olup külahı ve yan panelleriyle estetik açıdan Türkiye'deki en nadide minberlerin başında gelir. Merdivene benzer bir geçişten diğer basamaklara göre daha geniş olan üst kısmına çıkılan minber, bazı vakitler hutbe vermek için imam tarafından kullanılır. Bu vakitler her hafta Cuma namazı ile Ramazan ve Kurban Bayramı namazlarıdır. Bu üç vakitte sıhhatli Müslümanlar cemaate katıldıklarında, ana ibadet alanında cemaat sayısı 6.000 kişiye ulaşır. Minberde yer alan imam, böylece cemaat tarafından daha rahat görülüp, kolayca duyulabilir.

Müezzin Mahfili

Çeşme

Ters Lale

Müezzin Mahfili: Ezanın bitiminden sonra müezzinler ve kayyımlar cami içine gelerek bu platformda durur. Oradan da kamet getirerek cemaatin saf düzeni almasını sağlar. Bu yükseltilmiş yapı, müezzinin imamı görebilmesini ve kendi sesinin cemaatçe duyulmasını kolaylaştırır. Namaz sonrası müezzin tesbihat dediğimiz Cenab-ı Hakk'ın isimlerinin zikredildiği kısımda görev alır ve genelde kültürümüzde tesbihler 33'er kez tekrar ettiğimiz bu zikirleri yapmamızda kullanılır.

Bu mahfilin altında suyu içilen ve abdest tazelenen küçük bir çeşme mevcuttur. Mermer sütündeki ters lale kabartması da görülmesi gereken noktalardandır.

Kürsü: Din adamları ve alimler tarafından cami içinde kalabalık cemaat olduğu vakit veya belirli zamanlarda vaaz vermek amacıyla kullanılır. Kürsü üzerinde dekoratif sedef işçiliği oldukça dikkat çekicidir. Bu mekanda her kolunun altına oyulmuş 4 adet mermer kürsü, geçmişte medrese talebelerine ve halka vaaz ve ders verme amacıyla kullanılmıştır.

Kürsü

Kolonlar: 4 ana kolon kubbeyi ve bütün mekanın ağırlığını taşır. Türkçe'de bunlara bir filin dev ayaklarını yansıttıkları için 'fil paye' ismi verilmektedir.

Hünkar Mahfili

Kubbe

Hünkar Mahfili: Bazı Müslüman hükümdarların namaz esnasında suikast sonucu öldürülmesi, camilerde güvenlik amacıyla hünkar mahfillerinin yapılmasına neden olmuştur. Farklı bir girişe sahip bu mekanlarda padişah ve devletin ileri gelenleri her hangi bir suikast endişesi taşımadan huzur ve huşu içerisinde ibadetlerini yerine getirmişlerdir.

Selimiye Camii'nde hünkar mahfili estetik açıdan döneminin en güzel örneklerinden olup içerisi İznik çinileri ile süslüdür. Mihrab'ın içine de kible yönündeki mezarlığı görecek şekilde küçük bir tefekkür odası yapılmış, bu bölüme açılan pencerenin kanatlarında ise eşsiz ahşap işçiliği oldukça dikkat çekicidir. Maalesef buradaki bazı nadide çiniler 1800'lü yılların sonunda Rus işgali esnasında çalınmıştır.

Kubbe: Merkezi kubbe 31 m çapında ve zeminden 43 m yüksekliktedir. Kubbe ağırlığı eşit bir şekilde kolonlara yayılmıştır.

Türk-İslam mimarisinde kubbe genellikle semayı simgeler. Kubbenin şekli (yarı küre) ve kubbe içiyle zemin arasındaki mesafe genelde bize bu ipucunu verir.

Merkezindeki taş ise özel bir görev taşır. "Kilit taşı" ismiyle anılan bu taş ustaların elinde özel bir biçimde şekil almış ve kubbenin tam merkezine konmuştur. Böylece kendi ağırlığını da kullanarak diğer küçük taşların da yerlerine oturmalarını sağlar. İsminden de anlaşılacağı gibi bütün taşları kilitler. Bu taşın zemine bakan kısmında Kuran'da Cenab-ı Allah'ın sıfatlarından bahseden İhlas Suresi yazılıdır.

Cami Tarihçesi

İstanbul'un fethinden önce Osmanlı Devleti'nin başkenti olan Edirne'nin en önemli anıtsal eseri olan ve şehrin zirvesini taçlandıran Selimiye Camii ve Külliyesi, 16. yy.'da Sultan II. Selim tarafından yaptırılmıştır. Osmanlı mimarlarından Mimar Sinan'ın ilerleyen yaşlarında yaptığı, teknik mükemmelliği, boyutları ve estetik değerleriyle döneminin ve sonraki zamanların en muhteşem eserlerinden olan Cami ve Külliye, mimarlık sanatının en görkemli örneklerindedir.

Bu caminin İstanbul yerine niçin Edirne'ye inşa edildiğiyle alakalı farklı görüşler vardır. Bazıları II. Selim'in bu şehre olan özel ilgisini vurgularken, bazıları da buranın Efendimiz S.A.V tarafından kendisine rüyada işaret edildiğini söylüyor. Başka tarihçiler de İstanbul'daki tepelerin o tarihe kadar zaten sultanların yaptırdığı büyük camilerle dolu olması dolayısıyla bu şehirde uygun bir yer olmadığını söylemektedirler. Bu açıklamada Osmanlı'nın bu eski başkentinin topografik uygunluğu öne çıkmaktadır.

Farklı kaynaklar caminin temellerinin atılmasıyla bitiş hakkında birbirinden değişik bilgiler vermektedirler. Sultan II. Selim, sağlığının iyi olmaması dolayısıyla cami inşasının erken bitirilmesi talimatını vermiş, ancak kendisinin 1574'ün Aralık ayının başlarında vefatı bu camide ibadet edememesine sebep olur. Selimiye Camii inşası 1575 yılının Mart ayında tamamlanır.

Selimiye Camii ve Külliyesi, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu UNESCO tarafından 2011 yılında Dünya Miras Listesi'ne alınarak tüm dünya milletleri nezdindeki önemini sürdürmektedir.